

DOĞU TÜRKİSTAN

DOĞU TÜRKİSTAN GÖÇMENLER DERNEĞİ YAYINI

POLONYA-ÇEKOSLAVAKYA
AZERBAJCAN-TÜRKİSTAN
CUMHURİYETLERİ
BAĞIMSIZLIKLARINI

KAZANDILAR
**SIRA NE ZAMAN
DOĞU
TÜRKİSTAN'DA?..**

AFRİKA ÖZGÜR OLDU.
YUGOSLAVYA PARÇALANDI
SOVYETLER DAĞILDI...

**SIRA NE ZAMAN
ÇİN'E GELECEK?...**

RUSYA, HATTA İSRAİL
BİLE İNSAFA GELDİ.
**ÇİN, SEN NE ZAMAN
PES EDECEKSİN?...**

DÜNYAYI BÜYÜK BİR
TEHLİKE BEKLİYOR...
BU TEHLİKENİN ADI:
KIZIL ÇİN TEHLİKESİDİR...
BU TEHLİKENİN
ÖNÜNE GEÇMEK İÇİN
İÇ MOĞOLİSTAN-TİBET VE
DOĞU TÜRKİSTAN'IN
BAĞIMSIZLIKLARINA
KAVUŞMALARI GEREKİR.
LÜTFEN, ÇOK GEÇ OLMADAN
**DOĞU TÜRKİSTAN
İÇİN
MUM YAKIN...**

Yıl:15 Sayı:165

Ağustos 1994

Fiatı:25.000 TL.

Demegimlz uyeeler Başbakanlıkta Sayın Suleyman Demirel ile birlikte goruluyor.

BASÖAZI

Sevgili Okuyucular,

Bundan 15 yıl önce 1979 yılında ilk sayısı yayınlanan elinizdeki bu dergi; hemşerilerimizin ortak sevinç ve üzüntülerini dile getirmekten çok, yüreklerinde yaşattıkları **VATAN HASRETİ, BAĞIMSIZLIK ve HÜRRİYETİ** temsil etmektedir...

**Biz:
25 Milyon
Türk Toplumunu
Temsil
Eden Siyasi
Bir Gücüz...**

Türkler'in anayurdu Doğu Türkistan'da soydaşlarımız insan hak ve özgürlüklerinden yoksun, kendi kendini yönetmekten mahrum bir şekilde var olma savaşı verirken, bizler de hür dünyada anayurdun bütün dert ve sıkıntılarını kalemle-sözle-resimle ve toplantılarla dünyaya duyurmak istiyoruz...

Biz yalnızca bir "dergi" değiliz...

Dergiden ziyade 1.828.418 km2 alanı kaplayan bir Türk yurdunun bu ayıbı üzerinde taşıyan özgür dünyadaki temsilcileriyiz... Aynı zamanda emperyalist Çin'e karşı hürriyet mücadelesi veren 25 milyonun üzerindeki Türk toplumunu temsil eden siyasi bir gücüz...

2000.li yıllara az bir zaman kala, Sovyet Cumhuriyetleri'nin bağımsızlığa Devamı:2'de

İÇİNDEKİLER

İsa Alptekin'in Hayatı <i>Otam</i>	3
Doğu Türkistan'ın Petrolü Çin'e Akıyor <i>Askar Erkin</i>	6
Şehitlerimizin Ardından <i>M. Emin Batur</i>	9
Kıygiz Keçe ve Keçecilik <i>Dr. Reşide Gencer</i>	10
Kazak Türkleri'nin Milli Yemekleri <i>Sevinç Akyol</i>	12
Özbekistan'da Kerimov'a Karşı Yeraltındaki Direniş Sürüyor <i>Kaşgarlı</i>	14
Gece Yansı Notlan <i>İsmail Cengiz</i>	17
Ropörtaj:Fuat Hüdaverdi <i>Şiirler</i>	18
Haberler	21
Kımız, tıbbın hizmetinde	22
Resimlerle Derneğimizin Faaliyetleri	25
	27

DOĞU TÜRKİSTAN DERGİSİ

Doğu Türkistan Göçmenler Derneği Yayını

Kurucusu: İsmail Cengiz

Sahibi: Dernek adına Abdülveli Can

Genel Yayın Müd: Hızırбек Gayretullah

Yazı İşleri Müd: Abdulaziz Erenler

İdari Müdür: Mehmet Ali Engin

Halkla İlişkiler Müdürü: Nefise Özgen

Teknik Sekreter: Ertolkun Gayretullah

İdare Adresi: Bulvar Cad. No:130/1 İstasyon Camii karşısı 34760 Zeytinburnu-İstanbul.

Tel:558 69 63 Fax:558 27 09

Dizgi-Montaj::HASRET AJANS

Tel: 511 05 70 Fax: 511 65 54

Baskı: Huzur Matbaası

Yıllık abone ücreti: 250.000.TL.

Fiatı: 25.000.TL.

Reklam:T.Sh: 2 milyon 1/2 sh : 1 milyon

Banka Hesap No: Halk Bankası Z.burnu Şb.

Derneğimiz 12.04.1993 tarih ve 4322

sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile

KAMU YARARINA ÇALIŞAN dernektir...

Yıl:15 Sayı:165 Ağustos 1994

BAŞYAZI

Beş tarafı : Saha : 2'de

kavuştuğu bir dönemde, hayvan haklarının bile resmen savunulduğu bir dünyada biz hala hürriyet ve bağımsızlık mücadelesi veriyoruz...

İşte elinizdeki bu dergi de, haklı mücadelemizi gözler önüne sermek için yayınlanmaktadır... Doğu Türkistan ismiyle Türkiye'de yayınlanan ilk dergi olma özelli

* Utanmadan-sıkılmadan hala emperyalist Çin'in ülkemizdeki Konsolosunu evlerinin içine alan, onları davet ederek izzet-ikramda bulunan vicdandan, ahlaktan yoksun cahil ve hain, küçük ama mide bulandıran zihniyetin varlığına rağmen hak bildiğimiz doğru yolda aksak-aksak olsa da faaliyetimizi sürdürerek, anavatanda özgürlük mücadelesi sürdüren kardeşlerimizin hür dünyadaki sesi olmaya devam edeceğiz...

ğini taşıyan Dergimizin Büyük Türkistan'ın hürriyet ve bağımsızlık mücadelesinde çok önemli bir yeri, görevi ve önemi vardır.

Çünkü; bir milletin haklılığını, yüksek medeniyet ve kültürünü yazılarla ortaya çıkarmak, toplantı-seminer ve mitinglerde dile getirmek; o milletin hayatta kalma, varlığını sürdürme mücadelesine katkısı olan en önemli unsurlardan biridir...

Sadece "Sinkiang" değil, "Doğu Türkistan" diyebilmek inkar edilmez bir fedakarlıktır...

Sadece "Doğu Türkistan" ismini tabelada dahi yaşatabilmek dahi en büyük hizmettir...

1960 yılından bu yana aralıksız faaliyetini sürdüren Derneğimiz; 34 yıldır, yürekleri vatan sevgisiyle bezenmiş üyelerinin katkısı ve Türk kamuoyunun madde-manevi desteğiyle bu fedakarlığı göstermiş ve her zaman hiziplerin-dedikoduların üstünde, gagesinden en ufak bir taviz vermeden bugünlere ulaşmıştır...

1949 yılından bu yana Çin Halk Cumhuriyeti'nin işgali altında bulunan Doğu Türkistan'ın ve Doğu Türkistan halkının çok yakın bir gelecekte bağımsızlık ve özgürlüğüne kavuşacağına inancımız ve ümidimiz vardır...

Utanmadan-sıkılmadan hala emperyalist Çin'in ülkemizdeki Konsolosunu evlerinin içine alan, onları davet ederek izzet-ikramda bulunan vicdandan, ahlaktan yoksun cahil ve hain, küçük ama mide bulandıran zihniyetin varlığına rağmen hak bildiğimiz doğru yolda aksak-aksak olsa da faaliyetimizi sürdürerek, anavatanda özgürlük mücadelesi sürdüren kardeşlerimizin hür dünyadaki sesi olmaya devam edeceğiz...

Tanrı biz bilen...

**DOĞU TÜRKİSTAN GÖÇMENLER DERNEĞİ
YÖNETİM KURULU BAŞKANLIĞI**

DOĞU TÜRKİSTAN TARİHİNDE KARANLIK BİR DEVRİN İÇYÜZÜ İSA ALPTEKİN'İN HAYATI

OTAM

Orta Asya Araştırma
Merkezi

Aşağıdaki yazı Doğu Türkistan Tarihinde karanlık bir devrin içyüzünü ortaya çıkarabilecek nitelikte bir araştırmadır. Araştırma çeşitli belgelere ve İsa Alptekin'in sözlerine dayanarak bir grup tarafından hazırlanmıştır.

1901

İsa Alptekin, Doğu Türkistan'ın Kaşgar şehri, Yenihisar kazası, Mangşin Dervazesi Mahallesi, Ketmence Caddesi, Üçtegep Sokağı'nda dünyaya geldi. Babasının adı Yusuf, annesinin adı Ayşe olan İsa Alptekin, Doğu Türkistan'ın Mançu istilası devrinde dünyaya gelmişti.

1908

Okul çağına gelen Alptekin 12 ekmek ve 3 miskal para ile birlikte Yenihisar Kazası'nın Dervaze Mescit mahallesindeki "Yakup Ahun Molla'nın mektebine gönderildi. Daha sonra okuma yazmayı öğrenen İsa Bey, **beylikten azledilmemek için** babası tarafından, Çin yönetiminin isteği doğrultusunda Çin okuluna gönderildi, ancak dini öğretim de görmeye devam etti. Hacı Mahdum Medresesi ve Ruzi Ahun Halfetim Medresesi'nde dini ve ilmi tahsil gördü.

1920

Yüksek okul öğrenimi görme imkanı elde edemeyen Alptekin, delikanlılık çağına gelince; Meşrepler'e (I) katılmaya, kitaplar okuyarak kendini yetiştirmeye başladı. Cemiyet içerisinde gençler arasında bilgisiyle etkili olmaya başlamıştı. Bunda babasının "bey" oluşunun da elbette rolü vardı.

1923-1925

Daha sonra Türkler'den Çin Hükümeti adına toprak vergisi tahsili için Kaymakamlık'ta görev alan İsa Bey, toprak vergisi alımı esnasında gösterdiği başarılı ve titiz çalışmalarının (I) karşılığında Cang Şin adındaki Çinli Kaymakam tarafından Çin Okulu'na Uygur Dili Öğretmeni olarak tayin edildi. Ardından Yenihisar'a yeni tayin edilen Cin De Li adlı Çinli kaymakam'ın dil öğretmenliği görevine getirildi ve Uygurca öğretmeye başladı. Bu görevi devam ederken Çinli Kaymakam'ın gözüne girdiğinden dolayı, Yenihisar'ın Harici İrtibat Memuru Nesir Bey isimli kişinin yardımcılığına tayin edilerek mükafatlandırıldı.(2)

- Nisan 1926** Yenihisar Kaymakamı olan Çinli'nin Rusya'nın (bugünkü Özbekistan'ın) Andican şehrine konsolos olarak tayin edilmesiyle, Çinli konsolosun arzusu doğrultusunda "**Konsolosluk Türkçe Tercümanı**" vasifesiyle Özbekistan'a giden İsa Bey, tercümanlık dışında sekreteryaya görevini de üstlenerek, siyaset alanında kendisini yetiştirmeye başladı.
- Aralık 1928** Babasının çağırmasıyla Andican'dan Kaşgar ve Yenihisar'a dönen Alptekin, buradaki zenginlerle ve ileri gelenlerle görüşerek, Batı Türkistan'ın durumu ve Ruslar'ın düşünceleri hakkında açıklamalarda bulunmaya başladı.
- Mart 1929** Andican'a tekrar dönen Alptekin, Çin Konsolosunun emri üzerine bir mektup ile beraber Moskova'ya gitti.
- 8 Ekim 1929** Yedi ay kaldığı Moskova'dan tekrar Andican'a döndü.
- 22 Ekim 1929** 14 gün sonra tekrar görevli olarak Moskova'ya gitti.
- 13 Ağus.1929** Bir vazife ile Ürümçi'ye hareket etmek için Taşkent'den tren bileti alarak Özbekistan'dan ayrıldı.
- Eylül 1931** Taşkent'den çıkıp Çöçek şehri üzerinden Doğu Türkistan'ın başkenti Ürümçi şehrine geldi.
- Aralık 1931** Ürümçi'den İli vilayetinin merkezi Gulca şehrine gitti.
- Ocak 1932** Gulca'da kısa bir süre kaldıktan sonra tekrar Özbekistan'ın başkenti Taşkent şehrine geri döndü.
- 9 Mayıs 1932** Bu arada Andican'daki Çin konsolosu De Li, görevinden ayrılmış ve Alma-Ata'ya gelmişti. Taşkent'den ayrılan İsa Bey, ailesi ile birlikte De Li'nin arkasından Alma-Ata'ya geçti. Buradan *kendi ifadesiyle* **milli bir vazife icabı** (!) ikinci defa Çin'i ziyaret etmek amacıyla Alma-Ata'dan ayrıldı.
- 13 Mayıs 1932** Rusya'nın Novy Sibirsky şehrine geldi.
- 17 Mayıs 1932** Japon işgali altındaki Mançurya topraklarından geçerek Pekin'e doğru hareket etti.
- 2 Haziran 1932** Pekin'e geldi. Ondan Pekin ve Tencin'deki Doğu Türkistanlı talebeler ile birlikte Çin'in o denemdeki merkezi Nankin'e gelen Alptekin, ekim ayında bu talebeler ile birlikte bir okula yerleşti.
- Ocak 1933** *İsa Bey Rusya'da Çin konsolosluğunda görevli iken* **Şubat 1931** yılında Doğu Türkistan'ın **Kumul** şehrinde Çinliler'e karşı bir Müslüman Türk ayaklanması başlamıştı. **1931 Mayıs** ayında ise Çinli Müslüman (Tungan) General **Ma Cun Yin**, Türkler'in ayaklanmasına yardımcı olmak gayesiyle (!) Doğu Türkistan'a gelmiş ancak savaşta yaralandığından tekrar geri dönmüştü. **20 Ekim 1931** tarihinde ise Doğu Türkistan'ın Genel Valisi olan Çinli **Cin Şu Rin**, Ruslar ile 7 maddelik gizli bir anlaşma imzalamıştı. **Hoca Niyaz Hacı** ve **Mahmud Muhiti** önderliğinde savaşa devam eden Türkler'in ayaklanması hızla gelişmeye başlamıştı. Nitekim **Ocak 1933** yılında Doğu Türkistan'ın **Turfan** şehrinde de ayaklanma çıktı. Ve tüm yurda yayıldı.

- Şubat 1933** Çinli Müslüman Ma Cun Yin ikinci defa Türkler'in ayaklanmasına yardım bahanesiyle Doğu Türkistan'a girdi.
- 24 Şubat 1933** Doğu Türkistan'ın güneyinde Hoten şehrinde Türk halkı, Çinliler'e karşı ayaklandı.
- 2 Mayıs 1933** Doğu Türkistan'da bağımsızlık ve hürriyet için Çinliler'e karşı savaş devam ederken, **İsa Alptekin, Çin Genel Kurmay Başkanlığı Sınır İşleri Komisyonu Müşavirliği'ne tayin edildi.**
- 10 Mayıs 1933** Bu arada Doğu Türkistan'ın Genel Valisi Cin Şu Rin, Müslüman Türk mücahidlerinin saldırısına karşısında mağlup olduğundan Merkezi Çin Hükümeti'ne istifasını sunmuştu. İstifası Merkezi Çin Hükümeti tarafından kabul edildi. Cin Şu Rin'in yerine geçen yeni Çin Hükümet yetkilileri Merkezi Çin Hükümeti'ne başvurarak, Doğu Türkistan'a yetkili kişilerden kurulu bir heyet göndermesini rica etti. Çin Genel Kurmay 2.nci Başkan Vekili olan General **Hong-Mo Sung** bu mesele ile görevlendirilmişti. Bu kişi kalabalık bir heyet teşkil etti. Türklerle Çinliler arasındaki anlaşmazlığın çözümü için oluşturulan bu heyetin içinde **İsa Alptekin** de Türkler'e karşı "**Çinliler'in Müşaviri**" olarak bulunuyordu. (4)
- 17 Mayıs 1933** Doğu Türkistan'da savaş bütün şiddetiyle devam ediyordu. Çinli Müslüman Ma Cun Yin, Çinliler'in işgalindeki **Merri** şehrine saldırmıştı. (5)

(1) Sazendelerin ve şarkıcıların katılmasıyla düzenlenen çeşitli toplumsal konuların tartışıldığı yemekli-eglence toplantısı/40 yiğitin buluşması.

(2) İsa Alptekin. 'Hatıratım' Sh:47, 48, 51

(3) Hoca Niyaz Hacı, Doğu Türkistan Cumhurbaşkanı. - Mahmud Muhiti, Doğu Türkistan Genel Kurmay Başkanı.

(4) İsa Alptekin. 'Hatıratım' Sh:216

(5) Tungan General Ma Cun Yin, Çinli Müslümanlardandır. İyi bir asker olan Ma, gerçekten Çinliler'e karşı ayaklanan Müslüman Türkler'e yardım gayesiyle Doğu Türkistan'a gelmiş ve Çin askerlerini bir çok yerde mağlup ederek, peşan etmişti. Ancak Ma Cun Yin, öyle sanırım ki, gelişmeler karşısında siyasetini değiştirdi ve bütün Doğu Türkistan'a tek başına hakim olabilmek için Müslüman Türk askeri yetkilileriyle yapılan "sözlü anlaşması'nı ihlal etti ve savaştan elde edilen ganimetlere, silah ve gereçlere el koymak suretiyle Türk askerlerini arkadan hançerlemiş oldu. Eğer Ma Cun Yin, Müslüman Türkler ile beraber mücadelesini sürdürmüş olsaydı, bugün Doğu Türkistan'ın kaderi daha başka olurdu.(OTAM)

Devamı gelecek sayıda

DOĞU TÜRKİSTAN'IN PETROLÜ ÇİN'E AKIYOR...*Askar ERKİN*

DoğuTürkistan'daki zengin petrol rezervinin gerçek rakamını hep gizleyen Kızıl Çin hükümeti, 17 Şubat 1993 tarihinde bu bölgedeki petrol sırrını dünyaya ilk defa açıklayarak yabancı yatırımcıları buradaki bakir petrol yataklarını açmaya çağırdılar.

Çin hükümetinin açıkladığı bu zengin petrol kaynakları Kızıl Çin'in esaret altındaki Doğu Türkistan hakkında bilgi sahibi olmayan dünya basınını şaşırttı. Amerika, Avrupa ve Ortadoğu'daki gazetelerde önemli yer alan bu haber, dünya kamuoyunun dikkatini çekti.

24 Ağustos 1993 tarihinde Çin Petrol ve Doğal Gaz Şirketi,Çin Başbakanlık Basın Merkezi'nde bir basın toplantısı düzenleyerek, Çinli ve yabancı gazetecilere Doğu Türkistan'ın Tarım vadisindeki petrol arama çalışmalarının neticesi ve Çin hükümetinin bu bölgedeki yatırım programı hakkında bilgi verdi ve yabancı şirketleri bu bölgedeki petrol yataklarında yatırım yapmaya çağırdı.

Bu basın toplantısında Çinliler'in verdiği bilgileri göre; sadece Tarım vadisinde keşfedilen petrol rezervi 74 milyar varil. (Cungarya ve Turfan bölgeleri hariç). Oysa Doğu Türkistan dışındaki bütün Çin topraklarında keşfedilen petrol rezervinin toplamı sadece 24 milyar varil. Yani, Doğu Türkistan'ın petrol rezervi, Çin'in toplam petrol rezervinin % 80.den fazlasını teşkil etmektedir.

Amerika'nın ünlü dergisi "Wall Street" in 18 şubat 1993 tarihli sayısında verdiği bilgilere göre; Doğu Türkistan'ın Petrol Yatakları 410.790 km2., Petrol rezervi toplam 8.2 milyar ton., Doğalgaz rezervi toplam 2,5 trilyon metreküp olup, bugün

petrol kralı olarak tanılan Suudi Arabistan'dan daha zengindir.

Son iki sene içerisinde, Çin Petrol ve Doğalgaz Şirketi TARIM bölgesinde yaptığı petrol arama çalışmaları için 20 milyon Amerikan doları sarfetti. Neticede Tarım vadisinde 6 petrol yatağı bulundu. Bunların dört tanesi üretime geçti. Bu yıl 165 milyon ton ham petrol üretmeyi hedefliyor. Ayrıca TURFAN vadisinde de on bir petrol yatağı bulundu. Bunların üç tanesi üretime geçmiş olup, bu yıl 1 milyon ton ham petrol üretilmesi bekleniyor. 1950 yılında üretime başlayan Doğu Türkistan'ın kuzeyinde yer alan CUNGARYA vadisindeki KARAMAY Petrol Yatağı'nın yıllık ham petrol üretim kapasitesi bir milyon tondan fazladır.

Çin'in resmi gazetesi "Renmin Rıbao", 25 Ağustos 1993 tarihinde verdiği habere göre, Çin Petrol Şirketi başkanı Wang Tao, Pekin'de düzenlenen basın toplantısında, bu yıl Doğu Türkistan'ın Tarım, Cungarya ve Turfan vadilerinde toplam 10 milyon ton ham petrol üreteceklerini açıkladı.

Amerika'nın ünlü dergisi "Wall Street" in 18 şubat 1993 tarihli sayısında verdiği bilgilere göre; Doğu Türkistan'ın Petrol Yatakları 410.790 km2., Petrol rezervi toplam 8.2 milyar ton., Doğalgaz rezervi toplam 2,5 trilyon metreküp olup, bugün petrol kralı olarak tanılan Suudi Arabistan'dan daha zengindir...

Çinliler bu bölgedeki Petrolü dışarıya taşımak için büyük projeler hazırlıyorlar. Tarım vadisindeki dünyanın ikinci büyük çölü olan, "ölüm çölü" anlamındaki TAKLAMAKAN Çölü üzerinde 280 kilometre uzunlukta ve 8 metre genişlikte bir modern otoyolu yapmaktalar. Şu anda yolun 25 kilometrelik bir kısmı tamamlanmış bulunuyor.

Doğu Türkistan'da bu kadar zengin petrol kaynağı bulunduğu haberdar olan yabancı yatırımcılar hemen dikkatlerini bu bölgeye çevirdiler. 17 ülkeden 68 şirket Tarım vadisindeki petrolü çıkartma ihalesine katıldılar. Çin hükümeti yabancı şirketlere güzel vaadlerde bulundu ve ürettiği petrolün karlarını aralarındaki anlaşmalara göre paylaşacağına dair sözleşmeler imzalandı.

Aslında Çin Petrol Şirketi, 1991 yılında ilk defa Japon firmalarıyla Tarım'ın güney-batısındaki 30.000 km².lik petrol yatağında ortak yatırıma girişmişti. Geçen sene Çin Petrol Şirketi Amerikan EXXON Şirketi ile birlikte bir protokol imzaladı. Anlaşmaya göre, bu şirket Çin'e teknoloji bakımından yardım sağlayacaktır.

Doğu Türkistan'da gerçekleştirilen yıllık 10 milyon ton ham petrol üretim kapasitesine yetinmeyen Çin hükümeti, bu bölgede daha çok petrol çıkartmak ve Çin'in doğusuna taşıyabilmek için, 10 milyar ABD Dolarına mal olması beklenen, Tarım ile Çin'in LIAN YUNGANG deniz limanını bağlayan "Petrol Boru Hattı Projesi"nin hazırlığını yapıyor. Ayrıca, demiryolu ile de taşıyabilmek için çalışmalar sürdürülüyor. Doğu Türkistan'ı Çin'e bağlayan LANSHIN demiryolunu çift tren yolu olarak geliştirme projesi şu anda tamamlanmak üzere.

YABANCI GÖZLEMCİLERE GÖRE, KIZIL ÇİN HÜKÜMETİ DOĞU TÜRKİSTAN'DA ANİDEN BOYLESİNE YOĞUN BİR PETROL OPERASYONUNA BAŞLAMASININ VE KAPISINI YABANCILARA AÇMASININ NEDENLERİNİ ŞÖYLE ÖZETLEYEBİLİRİZ:

80.li yıllardan itibaren, Çin'de yürütülen ekonomi reformu, ülke ekonomisinin hızla ilerlemesine yol açmıştır. Geçen sene Çin'in ekonomik büyüme hızı % 13.8'e ulaşarak dünyada birinci sıraya yerleşti. Ekonomisinin hızla büyümesi, bu ülkenin petrole olan ihtiyacını da büyük oranda artırdı. Çin'in petrol üretiminin % 40'nı karşılayan ve Çin'in kuzeydoğusunda yer alan DAQIN ve SHINLI Petrol Kuyuları 80.li yıllardan itibaren petrol üretiminin gittikçe azaldığı görülüyor ve bir kaç sene içerisinde de kuruyacağı tahmin edilmektedir. Demek, "petrol ihracaatçısı ülke" olarak tanınan Çin, bu günlerde kendi petrol ihtiyacını karşılayamaz hale gelmiştir. Geçen sene 12.310.000 ton petrol ithalatı yapmak zorunda kalan Çinliler gelecek için yeni planlar geliştirmeye başladılar. 2000 yılında petrole olan ihtiyacı 175 milyon ton olan Çin'in şu anki yıllık petrol üretim kapasitesi sadece 140 milyon tondur. Eğer bir an önce yeni bir "petrol kaynağı" bulamazsa, gelecekte Çin, büyük miktarda petrol ithal ederek kendi petrol ihtiyacını karşılamak zorunda kalacaktır.

Böylesine zor durumda kalan Çin hükümeti gözlerini hemen Doğu Türkistan'a çevirdi. Doğu Türkistan'da zengin petrol yatakları bulunduğunu Çinliler çok iyi biliyorlardı. Ancak yeterli teknoloji ve finans kaynağına sahip olmadığı için, üstelik Çin'in sanayisi gelişen doğu kesimlerine uzak olup, petrolün bu bölgeye taşınmasında zorlanacağı için Doğu Türkistan'ın CUNGARYA VADİSİ'ndeki bazı petrol kuyuları dışında ülkenin güneyindeki Tarım Vadisi ve doğusundaki Turfan-Barköl vadisindeki zengin petrol yataklarını henüz büyük çapta açmamıştı. Ve bu bölgelerdeki petrol rezervinin gerçek rakamlarını gizli tutuyordu. Bugün petrol krizi geçirmeye başlayan Çin hükümeti, artık sadece Doğu Türkistan'daki petrolün kenisini kurtarabileceğini farkettiler. "Ölüm Çölü" olarak tanınan TAKLAMAKAN ÇÖLÜ'ne "ümit çölü" ismini veren Çinliler bugün bütün gücüyle bu bölgedeki petrolü çıkarıp

kendi topraklarına taşımayı kararlaştırdı. Yeterli teknoloji ve finans kaynağına sahip olmayan Çin yönetimi amacını gerçekleştirmek için, yabancı sermaye ve teknolojiye dayanmak ve kapıları açıp yabancıları yatırım yapmaya çağırmak zorunda kaldılar.

Ayrıca Doğu Türkistan'ın zengin petrol yataklarına çoktan göz diken Japonlar da hemen elini bu bölgeye uzatmaya başladı. Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra istiklallerine yeni kavuşan Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'nin zengin petrol yatakları bütün dünyanın dikkatini çekmişti. TÜRKİYE Hükümeti Orta Asya petrolünü boru hattıyla Akdeniz'e aktarmak için uğraşırken, Japonlar, bir taşla iki kuş vurmak amacıyla "21. YÜZYIL İPEK YOLU PROJESİ" adlı bir projenin hazırlığını yapmaktadır. Bu projeye göre; Orta Asya'yı Okyanus'a bağlayan 5000 km.lik bir boru hattı gerçekleştirilecek ve bu boru hattı ile hem Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'nin petrolü hem Doğu Türkistan'ın petrolü Uzak Doğu Deniz Limanı'na aktarılacaktır. Bu projenin 21. yüzyıl başlarında tamamlanması planlanmıştır. Japonya MITSUBUSHI Şirketi'nin Genel Müdürü Shinoroko Morohashi başkanlığındaki bir Japon heyeti yalnızca bu projeyi görüşmek için 1993 yılının ağustos ayında Orta Asya Türk Cumhuriyetlerine ziyarette bulundu. Ve Kazakistan'a 300 milyon dolar kredi verdi. Bizi daha yakından ilgilendiren gerçek şu ki; Çin ve Uzakdoğu ülkeleri bu projeye sıcak bakmaktadırlar.

Gerek Çinliler'in kendi boru hattı projesi, gerekse Japonlar'ın projesi olsun bunlardan birisi gerçekleşirse Doğu Türkistan'ın petrolü yıllık 10 milyon ton kapasiteyle kalmayıp bu boru hattı ile sel gibi Çin'e akacaktır. Ne yazık ki, bu toprağın ve bu petrolün gerçek sahibi olan Türkler göz göre-göre kendi hazinesinin Çin'e götürülmesini çaresizlik içinde seyretmek zorunda kalmaktadır. Doğu Türkistan halkı ülkesinden çıkarılan bu petrolün ve diğer zengin kaynakların satışından bir kuruş bile faydasını maalesef görmemektedir.

Şehidlerimizin Ardından

M. Emin Batur

Bir milletin geleceği, şanı, şerefi ve devamlılığı o milletin fedekar ve vatani için gözünü kırpmadan can verebilecek evlatlarının omuzları üstündedir. Türklük tarihimize şan ve şeref kazandıran, milli benliğimize güç katan aziz şehidlerimiz Türklük aleminin bekası için canlarını seve seve feda etmişlerdir. Bu büyük gerçeği insanlıktan nasibini alamamış, beyinleri küflü düşüncelerle dolu zavalılar inkar edip saklamaya çalışsalar da tarih kaynakları bu gerçeği bütün açıklığı ile gözler önüne sermektedir. Yabancılar da Türk askerlerinin ne kadar cesur ve vatansever kişiler olduğunu itiraf etmek zorunda kalmışlardır. Fransa Kralı Napolyon Bonaparto'nun dediği gibi "Bana Türk askerlerini verin size dünyayı fethedeyim"...

Bin yılın ötesinde tarihi geçmişe sahip olan Doğu Türkistan Türkleri'nin de vatan ve istiklalleri uğrunda yapmış olduğu savaşlar ve direniş hareketleri düşüncelerden uzak olmamalıdır... Doğu Türkistanlılar 200 yıldan beri imkansızlıklar içinde olmasına rağmen emperyalist güçlere karşı amansız mücadele örnekleri vermiş ve 17 defa devlet kurmayı başarmışlardır. Baskılara, entrikalara, asimilasyona rağmen Türklük değerlerinden ve İslam ahlakından hiçbir şey kaybetmemiş bilakis Türk düşmanlarına karşı insanüstü bir güçle mücadele ederek Türk Tarihine ayrıca bir mana kazandırmaktadır. Doğu Türkistan toprakları günümüze kadar aziz şehidlerimizin kanları ile sulanmaktadır.

Doğu Türkistan Türkleri'nin üzerindeki bu vahşet ve işkence sahneleri daha ne kadar devam edecektir?..

Bu kanlı dramı dünya daha ne kadar seyredecektir?..

Çok şükür Doğu Türkistanlılar vatan ve millet için ölmenin de ne kadar ulvi bir kazanç olduğunun şuuru içindedir... Cenab-ı Hakk'a şükürler olsun ki,

halen uğrunda can vererek şehitlik mertebesine erişebilmek için Doğu Türkistanlılar adeta kuyrukta beklemektedirler...

Türk de bu iman, bu inanç ve bu hürriyet ve vatan sevgisi mevcut oldukça zalimin zulmü elbet bir gün kırılacak ve Hak yerini mutlaka bulacaktır...

"Doğu Türkistan" ismini yüzyıllar boyunca günümüze dek sürdüren ve çağın, zorbalar, iki yüzlüler çağı olmasına rağmen kanlarının son damlasına kadar vatan ve istiklalleri uğrunda çarpışarak, tarihimize ölmez bir isimle geçen aziz şehitlerimize bütün dünya Türklüğü minnettarlığını belirtmek zorundadır... Bu minnettarlık hiç değilse mazlum Doğu Türkistanlılar'ın kurtuluşunu istemekle ve Doğu Türkistan davasını layık olduğu seviyelere çıkarmakla belirtilebilir...

Biz, hür dünyaya iltica ederek yaşamlarını sürdürmekte olan Doğu Türkistanlılar olarak, bizlerin sağ kalarak hürriyete kavuşabilmemiz için canlarımızı feda eden şehitlerimize olan borcumuzu bu davayı dünya durdukca yürütmek ve onların yarım bıraktığı yerden devam etmek, eğer kısmet olursa bu yolda ölmek suretiyle ödemeye çalışacağız...

Aziz şehitlerimizin ardından sesleniyoruz:

Şehitler!

Siz Hak yolunda ve vatan uğrunda yüce Mevlanıza kavuştunuz...

Yer yüzünde Hak yolundan ayrılmamış bir tek kişi kalana dek TÜRK ismi asla sönmeyecektir...

TÜRK ölse de TÜRK LÜK ebediyyen yaşayacaktır...

ALLAH BİZ BİLİR...

KIYGİZ KEÇE VE KEÇECİLİK

Dr. Reşide GENÇER

"Kevüz", "Köyüz", "Küyüz" gibi "yaygı" anlamına gelen eski Türk deyişleri, Mısır, Kuman, Kıpçak, Türk kültür çevrelerinde de yer almaktadır.

Afyon Emirdağı'ndaki BEYATLI ve YAZILI civarlarında kilim için "Kögüz" ismini kullanıyorlardı. Bursa da ise bazı yerlerde "Kiyis" dendiği görülmüştür. (1) Yalova KADI ÇİFTLİĞİ'nde ise "kilim" için "Küyüs" denmekteydi.

XI. yy'da Kaşgarlı Mahmud; keçe ile yere serilen, halı ve kilim gibi şeyleri birbirinden kesin olarak ayırmıştır. O'na göre "Kidmiz", "keçe" demektir. "Kiviz" "Kiwız" ise; halı ve kilim gibi yere serilen şeylerin umumi adı idi. (2)

Eski Anadolu Türk kültürüne yakın olan eski Mısır ve Kıpçak-Türk kültür ve çevrelerinde ise bu deyişlerin gelişmeleri bakımından bazı karışıklıklar oluyordu. "Küyüz" ve "Kiyiz" sözleri hem halı hem de "keçe" bazen de diğer "yaygı" anlamlarıyla karıştırılıyordu. Aslında "Kiyiz", "keçe" manasına gelen "Kidmiz" in gelişmiş şekliydi. Nitekim aynı kültür çevresinin değerli kaynaklarından Abu Hayyam, "Kiyiz" sözünü, "keçe" ve "keyüz", "kewuz" deyişlerini (yere yayılan şey) manasıyla karşılamıştır. (3) Yine bu kültür çevresinin değerli kaynaklarından biri olan Codex Comanica ise, Kuman Türkleri'nin halı için "kövüz" dediklerini yazmıştır. (4).

"Keyiz", "Kögüs", "Küyüs" deyişleri üzerindeki görüşlerimizi biraz daha genişletelim:

Altay Türkleri, "halı" için "Kebis" diyorlardı. Aynı deyiş Tibet kesimlerinde "Kebi" şeklinde yansımıştır. Ramstedb, Kalmuk Sözlüğü'nde, bu deyişin Türkler'in "Kiyis" sözünden türemiş olduğunu düşünmektedir. (6).

"Küyüz", "Kiyiz", "Kidmiz", "Kevüz" isimleriyle anılan KIYGİZ'in hammaddesi koyun yünüdür. Kırpılıp sopayla dövülmüş olan yün, "çiy" adı verilen hasıra serilir. Sıcak su dökülüp hasırla birlikte yuvarlanır. İki ucundan ileri geri çekilerek yumuşaması sağlanır. Hasırdan ayrılıp alınan yün insan bileğiyle yoğrulur ve kurutulur. Bu işlemler sonucu oluşan "kiygiz" in çeşitli renkleri olabilir. Beyaz renkli olanları otağ (çadır)'ın üstüne örtülür. Yağmur, kar, mem, güneş geçirmeyen "keygiz", soğuk geçirmeme özelliğinden dolayı yer yaygısı olarak kullanılır. Bu tür kiygiz'ler renkli bez parçaları ve desenler dikilerek süslenir ve "sırmak" adı verilir. Siyah renkli olanları da halı olarak kullanılır. Kolaylıkla taşınan halı ve keçeler evde ve çadırdaki refah ile rahatı temsil eder.

SAÇAKLI KİLİM VE KEVÜZ-KIYİZ

Türkçe "saçaklı kilim" sözünün karşısında, Moğolca "Çaçaktu kiyiz" karşılığı görülüyor. Kiyiz, aslında keçe demektir. "Köyüz" ise yalnızca "yaygı" manasını taşıyor. Mısır'da yayınlanmış olan Türkçe sözlükte "kiyiz" ile "halı" yanyana ve aynı mana karşılığında yer almaktadır. (7) "Kilim" in Moğolca'daki karşılığı "kiyiz" dir. Altay Türkleri'nde halıya "kebis" deniliyor. (8)

"Kidmiz", keçe karşılığı olarak söylenen en eski ve en yaygın bir Türk kültür deyişidir. Bu söz, türlü Türk kültür çevrelerinin de "kidiz", "kiz", "kiiz", "kiyiz" şeklinde görülür.

KEÇE ÇEŞİTLERİ

1-Ak Keçe : Kırgız Türkleri beyaz keçelere "ak Kiygiz" derler.

2-Benekli ve Alaca Keçeler : Orta Asya'da "Dört tamgalı ak-kiyiz" deyimini kullanılmaktadır. (8)

3-Nakışlı Keçeler : Bunlar, üzerine nakışlar yapılan veya dikilen renkli bez parçaları ile süslenmiş keçelerdir.

Altay dağlarında kum mezarları içinde bulunmuş olan keçeler üzerinde de bu tekniği görüyoruz. Kaşgarlı Mahmud'a göre XI. yy. Türkleri bu işe "Ol Kıdız Sırdı" derlerdi. Kırgız Türkleri ise bu dikişe "Şırdama" ve nakışlarla süslenmiş olan keçelere ise "Şırdak" derlerdi. Harzemşahlar çağında "Burunki Kiiz" adlı bir keçe çeşidinden de söz açılır. Kaşgarlı Mahmud, KAŞGAR'da yapılan nakışlı keçelere ise "Kımiske" denildiğini söyler. (9).

4-Elbiselik ince keçeler : Kaşgarlı Mahmud, "Kedükülüg Kıdmız" giyimlik keçe deyişinden bahseden "Kazak Kıyizi" gibi bazı Türk bölüklerine ait keçeler de görülür.

Türk Hakanlarının tahta çıkma törenlerinde hakanlar bir keçe halı konarak kaldırılıyordu. Bu anlayış keçe yaygılarının hukukta devlet sembolü olduğunun delilidir...

1) Derleme Sözlüğü 8, 2888

2) Kaşgarlı Mahmud 1, 166

3) Abu Hayyam sf.86

4) Codex Comanius sf. 156

5) Ramistedb sf. 230 a

6) Türkçe sözlük, (tuhf.) ek.31 a

7) Radloff 2. 1197

8) Radloff Sözlüğü

9) Kaşgarlı Mahmud. 1;

**TECRÜBELİ KOLEJ ÖĞRETMENLERİ EŞLİĞİNDE
İNGİLİZCE ÖĞRENMEK İSTİYOR MUSUNUZ?**

GARANTİLİ 6 AYDA İNGİLİZCE

TAKVİYELİ ORTA VE LİSE ARA SINIFLARINA İNGİLİZCE

KOLEJ HAZIRLIK KURSU

GELİN GÖRÜŞELİM

58. Bulvar Cad. No:130/1 Zeytinburnu/İstanbul

Tel: 558 69 63

KAZAK TÜRKLERİ'NİN MİLLİ YEMEKLERİ

Sevinç AKYOL

HAŞLAMA ET VE "TUZDIK"

Düğünlerde ve önemli davetlerde genellikle koyun kesilir. Haşlama et şeklinde hazırlanır. Pilav veya et suyunda haşlanmış hamur üzerinde servis yapılır. Servis, misafirlerin önemine göre yapılır. Söz gelimi, yaşca büyük ve ileri gelen şahısların tabağına koyun'un başı sunulur. Kazak adetlerine göre koyun şu şekilde parçalara ayrılır:

Cambas	2	
Ortan cilik	2	
Asıktı cilik	1	
Bel omırtka	1	
Sübe	2	(Sübe ile beraber böbrekten yukarı 5 kaburga)
Kaburga	2	
Tös	1	
Omırtka	1	
Tokbas cilik	2	
Kari cilik	1	
Bugene	1	
Moyın	1	

Bu şekilde hazırlanan et, yıkanarak temizlenir. Özel büyük et kazanlarına konur. Etin üzerini örtecek kadar su konur. Kaynadıktan sonra et suyunun üzerinde oluşan köpük alınır. Yeterince tuz ilave edilir ve bir baş soğan konup ateş kısılır. 1, 1,5 saat süreyle et iyice pişene kadar ağır ateşte pişirilir. Et piştikten sonra, suyundan alınarak ayrı bir yere konulur. Servis yapılacak tabak sayısı kadar et suyundan "tuzdik" denilen sos hazırlanır. "Tuzdik" için bir bardak kadar et suyuna biraz tuz, halka şeklinde doğranmış soğan ve ince kıyılmış maydanoz konur. Üzeri kapatılır.

Et, servis tabaklarına doğrandıktan sonra üzerine "tuzdik" dökülür ve servis yapılır.

"KUVIRDAK" YEMEĞİ

Malzemesi : 1 kg. et, 500 gram ciğer, 500 gr. karaciğer, 300 gr. yürek, 200 gr. böbrek, 300 gr. kuyruk yağ, 2 baş soğan, 1 çay kaşığı karabiber, 1 çorba kaşığı tuz

Yapılışı : Taze olarak alınan malzemeler ufak ufak küp şeklinde doğranır. Kuyruk yağı kısık ateşte kapta kendi halinde kavrulur. Bunun üzerine et ilave edilir. Ateş yükseltilir. 15-20 dakika kavrulur. Ciğer, yürek ve böbrek ilave edilir. Pişmeye yakın karaciğer ve soğan ilave edilir. İyice pişene kadar kavrulur. Ve yeterince tuz ilave edilerek servis yapılır.

"BAVIRSAK" YEMEĞİ

Çay, "kımız", "şuvat" içildiğinde sofraya "bavırsak" konur. İyi cins un'dan hazırlanırsa lezzetli olur. Mayasız ve mayalı hamurdan hazırlanabilir. Düğünlerde ve büyük davetlerde akraba ve dostlar yardımı ile çok büyük miktarda pişirilir. Genelde mayalı şekli tercih edilir.

Malzemesi: 4-5 bardak un, kibrit kutusu kadar yaş maya, 2 çorba kaşığı şeker, 1 çay kaşığı tuz, 2 çorba kaşığı sıvı yağ, 1 bardak süt veya su, 2 yumurta, 2 çorba kaşığı margarin.

Yapılışı: Biraz ılık suda maya şeker eritilir. Unun ortası açılır. Tuz, yumurta, yağ ve maya ilave edilir. Aldığı kadar ılık su ilave edilir. Kulak memesi yumuşaklığında hamur hazırlanır. Üzeri örtülüp ılık bir yere mayalanmaya bırakılır. Hamur, avuç içi kadar büyüklüğünde bezelere ayrılır. Bezeler 2 cm. kalınlığında açılır. Açılan hamur 3 - 4 cm genişliğinde şeritler halinde uzunlamasına kesilir. Her şerit kare şeklinde ufak parçalara bölünür. Birbirine yapışmayacak şekilde dizilir. Kızartma kabına yeterince yağ konulur. İyice ısındıktan sonra yağ'ın miktarına göre kare hamurlar atılır. "Bavırsak" sürekli karıştırılırsa hepsi aynı şekilde pişer. Ateş biraz daha kısılır. Eğer yüksek ateşte pişerse, dışı kızarır, içi ise çiğ kalır.

Bavırsaklar kızarıncaya kevgirle alınır. Soğuduktan sonra servis yapılır...

**İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi,
"köleliği kamufle etmek için",
ortaya atılmış harika bir saptırmadır.
Zira, bu beyannameyi imza edenler,
arkalarındaki pranga seslerini,
insan iniltilerini,
hürriyet haykırımlarını,
şampanya kadehlerinin şingirtileriyle
boğmayı başarmışlardır...**

...

**Hiç bir millet gönüllü olarak,
hürriyetinden feragat etmez.
Şu halde, kendi milli cemiyetleri dışındaki
"milli varlıkları"
esaret altında tutanlar,
ne kadar medeni geçinirlerse geçinsinler
ilkelliğin en kötü misalini teşkil etmektedirler.**

...

**Esaret hangi sahada olursa olsun,
insanlık dışı bir hadisedir...**

ÖZBEKİSTAN'DA KERİMOV'A KARŞI YER ALTINDAKİ DİRENİŞ SÜRÜYOR..

Ankara ziyaretinde istediğini elde edemeyen Özbekistan diktatörü Kerimov; demokratik-özgür bir Özbekistan için mücadele eden Muhalefeti susturmak için tutuklama kampanyası başlatmış, yurt içinde olduğu gibi yurt dışındaki rakiplerine karşı da savaş açmıştır. Ülke, tüm Orta Asya'yı etkileyecek boyutta son derece tehlikeli siyasi bir krize doğru gitmektedir...

Kerimov, tüm ülke hapishanelerini ve KGB zindanlarını kendisine tabi olmayan, insan haklarını-demokراسiyi-özgür düşünceyi mili-islami değerleri savunan gazetecileri tutuklayarak doldurmuştur..

Özbekistan'da son bir haftadır gayri resmi olağanüstü hal ilan edilmiştir. Tüm polis gücü ve KGB ülke-
de önemli noktaları kontrol altına almış durumdadır...

Özbekistan'a geri çağrılan Türkiye'de okuyan 2000 Özbek öğrenci teker teker KGB tarafından sorgulanmaya başlanmıştır...

Kerimov'un başdanışmanı olan, Kerimov'dan sonra yönetimin en üst kademesinde yer alan Mavlan Umurzakov görevden alınarak bilinmeyen nedenlerle tutuklanmıştır. Nerede olduğu, hayatta olup olmadığı bilinmemektedir. Başdanışman ile birlikte Cumhurbaşkanlığında çalışan 35 kişi de Kerimov tarafından işten atılmışlardır...

**M.SALİH:
HÜRRİYET VE
DEMOKRASİ
MÜCADELEMİZİ
TÜRKİYE'DE DEĞİL,
ÖZBEKİSTAN'DA
SÜRDÜRÜYORUZ...**

17 Temmuz günü ise ülkenin güçlü adamlarından başkent Taşkent şehri Hakimi Ethem Fazılbekov da Kerimov tarafından görevden alınmıştır...

Tüm Muhalif güçlerin evlerine el konulmuş, eşyaları talan edilmiş, aile fertleri işten atılmış veya sürgünü gönderilmiştir...

Ülkeden kaçarak ERK PARTİSİ saflarına giren Özbekistan'ın ABD Büyükelçisi ve sabık Adalet Bakanı Muhammed Babür MALİK, Özbekistan ve Orta asya müftüsü Muhammed SADIK ve Demokratik Erk Partisi lideri Muhammed SALİH hakkında Kerimov tarafından "yakalama" ve "vur emri" çıkarılmıştır...

Ancak Özbekistan'da muhalefetin yasaklanması ve bu tür "şantaj", "engelleme" ve "baskılar", Muhalefetin yok edildiği anlamını taşımaktadır. Aksine ülkenin Ana Muhalefet Partisi ERK TEŞKİLATI etrafında bütünleşen muhalif hareketler güç geçtikçe güçlenmektedir. Ülke içerisindeki yeraltındaki direniş ise gün geçtikçe büyümektedir...

Artan işsizlik, artan enflasyon (%1500), üretim ve kalitedeki düşüş, ithalatın ve dış borçların artması, buna karşın ihracaatın düşmesi, uluslararası hukukun ve insan haklarının çiğnenmesi ve saire olumsuz bu tür etkenler; Özbekistan'ın yakın bir gelecekte HALK AYAKLANMASINA, bir İÇ KARIŞIKLIĞA gebe olduğunun bariz işaretleridir...

Özbek halkı diktatör Kerimov'un ülkeyi uçuruma sürükleyen faaliyetlerini nefretle ve endişe içerisinde takip etmektedir. Sabır tükenmek üzeredir...

Amerika, Batı Dünyası ve Uluslararası vakit geçmeden Özbekistan'da demokratik-özgür bir yönetim için mücadele eden Muhalif lider SALİH ve arkadaşlarına destek olmak için çaba göstermek zorundadır. Yalnız ekonomik yatırım ve nükleer güvenliğe değil, demokratik gelişmelere de ilgi gösterilmelidir. Türkiye ise yirmibirinci yüzyıla damgasını vurmak istiyorsa; kendisine sığınan, yardım talep eden, insan haklarını savunan, demokrasi ve özgürlük için çırpınan insanların, soydaşlarının bir "kurtuluş yuvası" olmaya devam etmelidir.

Aksi halde yalnız özbekistan'da değil, tüm Orta asya'da faturası zor ödenecek kanlı olaylar oluşabilir ve Tük Dünyasını 2000.li yıllara taşıyacak imkanın önünü kendi elimizle tıkamış oluruz...

Sahte oylarla ve anti-demokratik bir seçimle kendisini Cumhurbaşkanı seçtiren Kerimov'un totaliter rejimi'ne karşı Muhammed SALİH önderliğindeki ERK TEŞKİLATI etrafında birleşen (Pulatov'un şahsı hariç) demokratik-milli-dini muhalif hareket; halkı sokağa dökmeyen uluslararası kuruluşların gözetiminde yapılacak demokratik ve özgür bir seçimle iktidara gelmeyi amaçlamaktadır... Ancak böyle bir fırsat verilmediği ve yaratılmadığı takdirde ülkedeki siyasi kriz son derece tehlikeli boyutlara ulaşacağı görülmektedir...

Korku ve tehdit içerisinde yaşayan Özbek halkının 70 yıllık esaretten sonra hasta bir diktatörün pençesinde tekrar köle olarak yaşamaya tahammülü kalmamıştır...

Ülkesindeki yasaklamalardan dolayı Türkiye'ye sığınan Özbekistan Demokratik Forum Başkanı Muhammed SALİH; Türkiye ile Özbekistan arasındaki krizin son bulması ve ilişkilerin düzeltilmesi amacıyla Türkiye'deki siyasi faaliyetlerine bir süre ara verme kararını almak zorunda kalmıştır...

**DEMOKRATİK ÖZGÜR BİR ÖZBEKİSTAN İÇİN
MUHAMMED SALİH VE ARKADAŞLARINA
DESTEK OLALIM...**

MUHAMMED SALİH'E SAHİP ÇIKALIM.

Yıllardır ülkesindeki demokrasinin kurulabilmesi ve kurumlaşabilmesi için mücadele eden ve diktatör Kerimov tarafından uygulanan yoğun baskılar ve can güvenliğinin kalmaması nedeniyle mücadelesini sürdürmek için, ülkesini terkederek Türkiye'ye gelmek zorunda kalan Muhammed SALİH'in ülkesindeki bu kötü gidişat karşısında T.C. yetkililerinin Kerimov'a verdikleri güvence (*M.Salih'in Türkiye'de siyasi faaliyette bulunmasına izin verilmeyeceğine dair güvence*) ile eli-kolunun bağlanmak istenmesi, demokrasi-özgürlük adına, kardeşlik adına izahı çok güç, üzücü bir durumdur...

Özbekistan'ın içinde bulunduğu bu tehlikeli durum karşısında aktif bir mücaele sürdürmek zorunda olan M.SALİH daha etkin bir mücadele için **BİR AY SONRA TÜRKİYE'DEN AYRILACAKTIR...** Bizim görüşümüze göre M. Salih bu kararı kendi isteğiyle almış değildir...

Şimdilik Türkiye'nin Kerimov'a karşı resmen muhalif bir politik hareket düzenlemesi ne kadar yalınışsa, (*yalnız Özbekistan'da değil, tüm Orta asya'da diktatör olmayı amaçlayan*) demokrasi ve özgürlük düşmanını Kerimov uğruna, demokrasi ve özgürlük savaşçısı Muhammed SALİH'i harcamak-üzmetmek, daha çok yalınış olur kanaatindeyiz...

**ÖZBEKİSTAN DEMOKRASİ
HAREKETİNE
DESTEK KOMİTESİ
Kaşgarlı**

GECE YARISI NOTLARI

Gönlü Kirletmeye Hakkımız Yok..

I

Gönül ne der diye düşünüyorum bazen kendi kendime... Mantığımla çok zorlanmıyorum. Ama gönlümle hep hayal alemine dalıyorum. Turna kuşları misali, tüm duygularım sıralanıyor. İçimden bir şeyler kıpırdıyor, bu gece... Belki de her gece... Gönlüm uzak diyarlara götürüyor beni... ama hep gecenin karanlığında ve hep çaresiz yalnızlığında, bir başıma kaldığımda gönlümde coşkun bir fırtına esiyor...

Uzun süredir düşünüyorum. Önümde ufuk olmasa da, her zaman dört duvar arasında, ufuklara bakıp dalıyorum...

Geçmişle gelecek arasında bir muhasebe

Karanlıkla aydınlık arasında bir mücadele

Bazen maziye gidiyorum bazen de atiye

Birleşemiyorum, hep ben bir yerde,

gönlüm başka yerde...

Ben ile gönül bir araya gelse veya aşk ile sevgi bütünleşse ya da hayal ile gerçek elele verse, sanırım ne bir muhasebe ne de bir mücadele olacak...

II

Ne kadar yücesin ey büyük Tanrım?...

Gönlü duygularla bezeyip,

acılarla süsleyip,

benim bedenime sokmuşsun;

ama "ben".yaratılmışların en şahanesi olan "ben" o kadar acizim ki, bedenimin içindeki gönlüme hükmedemiyorum...

III

Doğduğumda sana teslim oldum. Öldüğümde de sana teslim olacağım. Bu inkar edilmez bir gerçek... Ama ben yaşarken sana bir kez daha teslim oluyorum.. Ve günahlarım için bir kez daha af diliyorum. Tövbe ediyorum. Çünkü SEN her yerdesin... Ve bir kez daha anladım ki, SEN elbette gönlün ta kendisisin...

Gönlü kirletmeye hakkımız yok bizim...

Saat 01.15 — 03,12,1993

İsmail Cengiz

Bize Doğu Türkistan'dan kısaca söz edermisiniz?

–Doğu Türkistan Çin sınırları içinde. 25-30 milyon Türk yaşıyor. Ancak 1980'lerden sonra dünyaya yeni yeni açılmaya başladı. Önceden daha çok baskı altındaydılar. Hiç bir özgürlükleri yoktu. Şu anda çok zengin ve çok fakir olanları var. Fakirler çoğunlukta. Ortası (orta tabaka) yok. Çocukların durumu da çok kötü. Eğitimi yok. "Çince" mecburi ders. Gerçi Uygur (Türk) okulları da var.

Doğu Türkistan'a gitmeden önce nasıl bir yer diye hayal ediyordun. Nasıl bir yer buldun?

–Hayal kırıklığına uğramadım. Oraya gidip gelen tanıdıklarımı sürekli dinlediğim için, sanki daha önce görmüş gibi bir izlenimim vardı. Fakat insanların acı çekmesi, 21. yy'da hala bu şartlar altında yaşaması beni çok üzdü. Özellikle buranın Anavatanım olması üzüntümü daha da artırdı.

Akrabalannın sana karşı tutumu nasıldı?

–Onlar için büyük sürpriz oldu. Sevindiler, sarıldılar, ağladılar. Benden ziyade babamı görmek istiyorlardı. Fakat benimle birlikte olmak da onları bir nebze teselli etmiş oldu.

İlk fotoğraf sergisini nerede, ne zaman açtın?

–İlk fotoğraf sergimi 1993 yılının 13-27 Kasım tarihlerinde, İstanbul'da Basın Müzesi'nde açtım. Sergimin Türkiye'de olması bana ayrı bir mutluluk verdi.

Ne amaçla böyle bir sergi düzenlediniz?

–Şimdiye kadar böyle bir çalışma yapılmamıştı. Doğu Türkistan'ı tanıtmak, oradaki hayat şartlarını gerçekçi bir şekilde gözler önüne sermek için bu sergiyi düzenledim.

Sergideki fotoğrafları ne zaman, nerede çektiniz?

–1992 yılının Temmuz ayında Doğu Türkistan'a gittiğim zaman bir aylık sürede çektim. Ürümçi, Kaşgar, Hotan, Üç Turfan ve Koça şehirlerini gezdim ve oralardaki günlük yaşamı yansıtan olayları görüntülemeye çalıştım.

ROPÖRTAJ : FUAT HÜDAVERDİ RESİMLERLE DOĞU TÜRKİSTAN

Fuat HÜDAVERDİ 25 yaşında. 1989 yılında ailece Arabistan'dan Türkiye'ye gelmiş. Annesi de babası da Doğu Türkistanlı.

Türk insanının sıcaklığı ve ilgisi getirmiş ve burada yerleşmesine neden olmuş. 1992 yılında fotoğraf makinesiyle birlikte özlem ve merak içerisinde Anavatan'ı Doğu Türkistan'a gitti.

ALTAYLAR

PLASTİK SANAYİ A.Ş.

Plastik
Bizim
İşimiz

Güneşli Koçman Caddesi Çeşme Sokak No:1/B
Bağcılar-İSTANBUL
Tel: (0.212) 515 66 75 Fax: (0.212) 655 85 32

AKYOL ECZANESİ

APOTHEKE - PHARMACIE

ECZ. SEVİNÇ (AYNUR) AKYOL

58. Bulvar Cad. 41 Sok. No:19/B (İstasyon Camii Yanı)
Tel: (0.212) 546 20 24 Zeytinburnu - İSTANBUL

ŞİİRLER

VATAN BİZİMDİR

Ulu Vatan, an toprak, aziz Türkistan
Tarihidir acun için mukaddes destan
Medeniyet esasını acuna yayan
Türkistanı bize mengü vermiş Yaradan
Ta ezelden ebede bu vatan bizimdir...

Yaşamışız binlerce yıl biz bu toprakta
Can vermişiz şan almışız biz bu toprakta
Yaradıldık hem gömüldük biz bu toprakta
Ta kıyamet hem yaşarız biz bu toprakta
Vatan bizim, vatan bizim, vatan bizimdir...

Karga, kuzgun bağ dalına gelip konsa da
Saksağanlar kekekleyip uçup gezse de
Köpek, kedi deliklerden geçip girse de
Bülbül buna şaşkın, şaşkın bakakalsa da
Biz koğarız köpekleri, vatan bizimdir...

MEHMET EMİN BUĞRA

TUTĞIN

Gevdede ot, içde calın, közde cas
Künü, tünü kaygı cutkan sorlu bas,
Saban tösek, dim, karanğı catağı,
Nanı kara, çayı kara, karnı aç.

Kün tüşürmes meyremi çok kara tas
Ağarmayma munday üyde kara çaç?
Cakında çok canı açıytın cakın cüz.
Tas bavırlar onğayına karamas.

Cank savla-ne ay, ne kün körsetbes
Cakının oy bavrımen istertmes,
İs sanavlı, söz-aytuğa erk cok,
Öz kolimen unamdı tün piçtirmes.

Kaygılanba, sorlu tutkın, iç ne etbes
Kün .atkanmen tang atbaytın tün cetbes
Er cürekti azamattın basına
Bul çalganda neler kelib, ne ketbes.

MAĞCAN CUMABAY

GÜZEL TÜRKİSTAN

Otları reyhan, daim güleşan.
Havası yahşi, behiştin nişan.
Yurtum, mekanım, rahatlı bağım;
Toğulgan cayım, Güzel Türkistan...

Toğuldum sende, östüm köksüngde
Terbiyelendim tatlık sütüngde
Seni gülletiş, seni östürüş
Vicdani karzım Güzel Türkistan...

Kindigim kanı sende tökülgen
Mihriban anam sende kömülgen
Güzel toprağın, şirin suların
Balan hayatım, Güzel Türkistan...

Sen üçün kaçça cefalar çeksem
İşlep yolingda dünyadan keçsem
Terakki kilsang, uni bir körsem
Şudur muradım, Güzel Türkistan

Ahmet ZİYAİ / Kaşgar 1947

TÜRKİSTAN KIZI

On dörtlük bir aydın
Neden soldun sarardın
O gür toplu saçların
Okşar, sever tarardın.

Bugün olmuş perişan
Ne adı var, ne nişan
Her bir telin bin feda
Sana hasret, bil, inan.

Mutlu, kopmuş bir telin
Özleminde ak El'in
Çin, Rus seni istese
Kefen giy, olma gelin!
Mutlu

ÜYE AİDATLARINIZI YATIRMAYI UNUTMAYINIZ

ÜYELERİMİZE DUYURU

Doğu Türkistan Göçmenler Derneği üyeleri için BİLGİSAYARLI PLASTİK ÜYE KARTLARI hazırlanıyor...

Kamu yararına çalışan Derneğimizin bu yeni-şık "üyelik kartları"nı "kimlik kartı" olarak cebinizde taşıyabileceksiniz...

Plastik kimlik kartlarına sahip olabilmek için:

1--Nüfus Cüzdanınızın arkalı-önlü fotokopisi veya muhtardan nüfus cüzdan örneği

2--Üç adet vesikalık renkli resim

3--Ev-iş adresi, ev-iş telefonları ve muhtardan ikamet belgesi

4--Kan grubunuzu

hazırlayıp Ağustos ayı içerisinde Derneğimiz merkezine ulaştırmanız gerekmektedir.

Bilgi için lütfen aşağıdaki telefonları arayınız.

Dernek Merkezi: 558 69 63

Nefise Özgen: 546 37 65

Samed Güder: 580 87 24

**ÜYE AİDATLARINIZI
YATIRMAYI
UNUTMAYINIZ**

HABERLER-HABERLER-HABERLER-HABERLER KAZAKİSTAN-ÇİN TİCARİ İLİŞKİLERİ

Kazakistan'ın Rusya'dan sonra en büyük ticaret ortağının Çin Halk Cumhuriyeti olduğu açıklandı. Financial Times'ın haberine göre iki ülke arasındaki ticaret hacmi 1992 yılında 433 milyon dolardı. Ancak 1993'de bu rakamda düşüş görüldü ve 205 milyon dolara indiği açıklandı.

KAZAKİSTAN'DA

ÖZELLEŞTİRME PROGRAMI

Kazakistan'da bir özelleştirme programı başlatıldı. Önümüzdeki 15 ay içinde ülke ticaretinin % 70'ni ve toplam ülke ekonomisinin % 30'nu oluşturan 3500 orta ölçekli devlet işletmesinin satışa çıkarıldığı açıklandı. The Economist Dergisi'nin haberine göre 1994 yılında 2000'den fazla çalışanı olan 38 büyük sanayi işletmesi satılacak.

KAZAKİSTAN, NATO'NUN

ORTAKLIK PROGRAMINI İMZALADI.

Kazakistan Dışişleri Bakanı Kanat Savdabay, ülkesinin NATO'nun "barış için ortaklık programına katılım anlaşması"nı imzaladı.

Böylece Kazakistan, Türkmenistan'ın ardından bu programa katılan ikinci Türkistan Cumhuriyeti oldu.

KGB, ÖZBEK ÖĞRENCİLERİ

SORGULUYOR.

Türkiye'de öğrenim gören 2000 Özbek öğrencinin tatil için döndükleri ülkelerinde diktatör Kerimov'un emriyle Özbekistan KGB'si tarafından teker teker sorgulanmaya başladıkları ve muhalefetle (Muhammed Salih) işbirliğinde olduğu tesbit edilen 500 öğrencinin Türkiye'ye geri gönderilmeme kararı alındığı haber alındı.

GÖKOĞUZLAR, ÖZERK OLDU.

Moldova Paramentosu. Gagavuz Türkleri'ne (Gökoğuzlar) özerklik tanıyan yasayı kabul etti. Moldova Cumhuriyeti içinde 18'e karşı 76 oyla özerk bölge kurma hakkını elde eden Gagavuzlar böylece kendi sembolleri olan "Bozkurt"u kullanabilecekler.

HABERLER HABERLER HABERLER-HABER

İSA ALPTEKİN'E
FAHRİ DOKTOR-
LUK BERATI

Ömrünü Doğu Türkistan'ın kurtuluş davasına adayan Derneğimizin eski Başkanı, liderimiz İsa Alptekin'e fahri doktorluk berati, Konya Selçuk Üniversitesi rektörü Halil Cin tarafından düzenlenen bir törenle verildi. Doğu Türkistan'ın milli bayrağı Gökbayrak ile süslenmiş konferans salonunda yüzlerce kişi "Doğu Türkistan Türk'tür...Türk kalacak..." şeklinde attığı sloganlar, salonu inletti. Toplantı da Üniversite Rektörü Cin, Konya Türk Ocağı Başkanı Yaşar Çal, Konya Valisi Atilla Vural ve MHP Genel Başkan Yardımcısı Servet Turgut yaptıkları konuşmalar da Doğu Türkistan Davasının sahipsiz olmadığını vurguladılar.

DOĞU TÜRKİSTAN
İÇİN MECLİS
ARAŞTIRMA
ÖNERGESİ
VERİLDİ.

MHP Genel Başkan Yardımcısı ve Konya Milletvekili Servet TURGUT yaptığı açıklamada partisinin Doğu Türkistan'da yaşanan zulmün araştırılması için Meclis araştırma Önergesi verildiğini söyledi.

ÖZBEKİSTAN
MUHALEFET
LİDERİ
MUHAMMED SALİH
TÜRKİYE'DEN
AYRILACAK

Can güvenliği kalmadığı gerekçesiyle siyasi faaliyetlerini yurt dışında sürdürmek üzere ülkesinden kaçarak Türkiye'ye gelen Özbekistan Ana Muhalefet lideri ve Demokratik Erk Partisi Başkanı Muhammed SALİH'in siyasi faaliyetlerini sürdürmesine engel olduğundan ve iki kardeş ülke arasındaki krizin son bulması amacıyla bir başka Batı ülkesinde faaliyetini sürdürmek üzere Türkiye'den bir ay içerisinde ayrılacağı öğrenildi.

Bilindiği üzere Türkiye Hükümeti Özbekistan Cumhurbaşkanı Kerimov'a Muhammed Salih'in Türkiye'de siyasi faaliyette bulunmayacağına dair güvence vermişti.

Türkiye'de faaliyet gösteren Dış Türk Derneklerinin Muhammed Salih'in Türkiye'de kalması için devlet nezdinde girişimlerde bulunmaları bekleniyor.

ÖZBEKİSTAN
KARIŞIYOR

Demokrasi ve Özgürlüğün olmadığı Özbekistan diktatör Kerimov yüzünden gittikçe uçuruma yuvarlanıyor. Kerimov'un muhalif hareketlere destek olan herkesi tutukladığı ve işten attığı gelen haberler arasında. Son olarak kendisinin başdanışmanı olan Mavlan Umurzakov ile Taşkent Hakimi Ethem Fazılbekov ile Harezmi Hakimi Marks'ı görevden aldığı ve Umurzakov'u tutukladığı ve Cumhurbaşkanlığı dairesine lişan 35 kişinin işine son verildiği öğrenildi.

Özbekistan'ın Türkiye Büyükelçisi ise dört aydır yok...

TÜRK HİKAYESİ

**Bastığın toprakların her
tutamından kan fışkıracak...**

**Uzattığım pençemin altında bahar hisan,
hisanlar zindan olacak...**

**Taş üstünde taş bırakırsam,
arkada kalan ocağım sönsün...**

**Gülistanları süngümlerle
kabristan edeceğim...**

**Tarihe dümdüz bir harabe bırakacağım ki;
üstüne, on asır bir medeniyet kuramasın...**

**Dal üstünde yaprak,
burç üstünde bayrak bırakırsam,
iman tahtamın ortasına kara damga vurulsun...**

**Nefesimden yangın,
silahımdan ölüm,
adımından uçurum saçacağım...**

**Her beyaz renge bir pençe barut lekesi,
her barut lekesine bir avuç kan bulayacağım...**

**Merhameti yatağanımın ağzına...
mefkureyi tüfeğimin kapsülüne...
medeniyeti atımın arkasına asacağım...**

Dağların kovukları,

Ormanların gölgeleri,

Harabelerin buruşuk çehreleri,

**Ebediyete;
Buğalardan geçen
TÜRK HİKAYESİNİ söyleyecek...**

HABERLER HABERLER HABERLER HABERLER HABA

**TÜRKİYE'DEKİ EKONOMİK KRİZ,
YATIRIMLARI HIZLANDIRDI.**

Ekonomik istikrarsızlık nedeniyle Türkiye'de yatırım yapmaktan kaçınan Türk şirketleri, her biri bir sorun yumağı olmasına karşın gelecekteki potansiyelleri sebebiyle BDT Bağımsız devletler Topluluğu'na yatırım yapmaya başladılar. BDT'da özellikle Türkistan Cumhuriyetleri'nde yoğunlaşan Türk yatırımları 398'e ulaştı.

Alınan bilgilere göre Kazakistan'da 120, Özbekistan'da 118, Azerbaycan'da 72, Rusya'da 38, Kırgızistan'da 33, Türkmenistan'da 17, Beyaz Rusya'da 22, Ukrayna'da ise 8 Türk şirketi; tekstil, inşaat, turizm, telekomünikasyon, ulaştırma, petrol arama, mutfak ekipmanı vs. alanlarında faaliyet gösteriyor.

**TATARİSTAN'IN TARİHİ "MAVİ CAMİİ"
İBADETE AÇILIYOR...**

Kazan'da bulunan ülkenin en eski tarihi camisi olan "Mavi Camii"nin tamir işinin tamamlandığı ve 70 yıllık aradan sonra yeniden ibadete hazır hale geldiği bildirildi.

1812'de inşa edilen camide ibadetin dışında hadis ve kur'an dersleri okutulacağı öğrenildi.

**BAŞKURDİSTAN'DA
BAĞIMSIZLIK SEVİNCİ**

Moskova'da bir süredir devam eden özerklik görüşmeleri tamamlandı.

Yeltsin ile Başkurdistan Cumhurbaşkanı Murtaza Rahimoğlu ve Başbakan vekili Rim Bakiyev arasında yapılan görüşmelerde özerklik konusunda anlaşma sağlandı.

Başkurdistan tarihinde en önemli gelişme olarak nitelendirilen bözerklik anlaşması'na göre, Başkurdistan isteği takdirde "bağımsızlığını ilan edebileceği"ni belirten siyasi gözlemciler ülkede bayram havası yaşandığını söylediler.

**KAZAK ATLET, 5. DEFA
REKORLAR KİTABINA GEÇECEK**

Kazak atlet Marat Cilanbaev, Guinness Rekorlar Kitabı'nda beşinci kez yer almak için dünya turuna çıkacağını açıkladı.

Dünya turuna Kasım ayında Alma-Ata'dan başlayacak olan soydaşımız, bu turunu yaklaşık bir yılda tamamlayacak. Cilanbaev, koşu süresince Asya, Afrika, Avrupa'yı geçtikten sonra Japonya'ya ulaşacak. Daha sonra Güney Kore-Çin-Moğolistan etabını koşacak olan 30 yaşındaki Kazak atlet, bir yıl sonra Almaata'da dünya turunu tamamlayacak.

Dünya turu süresince çeşitli dinlerce kutsal sayılan yerleri de ziyaret edecek olan Cilanbaev, bu turu 345 günde tamamlamayı hedefliyor.

Birçok hastalığı tedavi ettiği Üniversite raporuyla belgelendi

Kımız, Tıbbın hizmetinde.

Türkler'in milli içeceği olarak bilinen Kımız, şimdi de sağlık için hizmete sunuluyor. Tıpta bir çok hastalığı tedavi ettiği bilinen ata içeceği Kımız'ı üretmek için İzmir'in Kemalpaşa ilçesi yakınlarında çiftlik kuran hemşerilerimizden Kazak Türk'ü **Şirzat Doğru**, temel amacının Anadolu Türk'ünün Kımız'la tanışıp geleneği sürdürmesini sağlamak olduğunu belirterek, *"Bugün Batı ülkeleri bile Kımız'ı sağlık için kullanırken, asıl sahibi bizler de artık bundan faydalanmalıyız,"* dedi.

Alaş Kımız Çiftliği'nde yetiştirdiği 70 civarındaki Haflinger cinsi kısıraktan elde edilen Kımız'ın tanıtımı için sembolik fiatla satışa başlayan Şirzat Doğru, hafta içinde İzmir'de satış yaparken, pazar günleri de geleneklere uygun olarak çiftlikteki otağında konuklara ata içeceğini sunuyor.

Kımız'ın pek çok hastalığı tedavi ettiğinin Batı tıbbında tesbit edildiğini, ABD, Almanya, Fransa, İngiltere ve Rusya gibi ülkelerdeki kımız üretim çiftliklerinde tedavi için özel sanatoryumlar kurulduğunu anlatan Şirzat Bey, şunları söylüyor:

"-- Ege Üniversitesi Gıda Teknolojisi Bölümü'nde yaptırdığımız tahliller sonucunda Kımız'ın kimyasal özelliklerinin son derece sağlıklı yararlar sağladığını belirledik. Proteinler yönünden çok zengin olan Kımız'daki yağlar, asit, karbonhidratlar ve vitaminlerle zengin minerallerin her şeyden önce güçlü bir besin maddesi olduğu tesbit edildi. Ayrıca asitkarbon ihtiva ettiği için mide hastalıklarına yararlı olduğu, aynı zamanda güçlü bir antiseptik olmasından dolayı da bağışıklık sistemini güçlendirdiği, ishal ve idrar yolu hastalıklarında tedavi edici, hazmı kolaylaştırıp, sindirime yardımcı olduğu bilinmektedir..."

KIMIZ NEDİR?

Kımız, kısırak sütünün mayalanması ve kendine has işlemler yapılarak meydana gelen, sulu ayran kıvamında Türkler'in ata içeceğidir.

İçecek olarak alkollü içkiler sınıfında telakki edilmemesi gerektiğini kaydeden Şirzat Doğru *"Biz Türk gelenekleri ve İslam inancının gerektirdiği şekilde kımız'ı üretiyoruz. Temel amacımız kazanç olmadığı için pek çok zahmede ve masrafa katlanarak elde ettiğimiz kımız'ın kilosunu 20 bin liradan satıyoruz. İnsan vücuduna yararları hesaba katılarak alınmasını tavsiye ediyoruz,"* dedi ve sözlerini şöyle tamamladı:

"-Orta Asya Türk'ü bugüne kadar Kımız'dan bir an olsun ayrılmadı. Onsuz hayatın tatsız olacağı inancını kaybetmedi. Neşe ve kıvancını kımızla kutladı. Dert ve tasesını yine kımızla yok etmeye çalıştı ve en önemlisi her çeşit hastalığını Kımız ile tedavi etti. Kımız'la sağlık ve esenliğe kavuştu..."

Jasemine

DERİ KONFEKSİYON

Tahir CAN

Nuripaşa Mah. Zübeyde Hanım Cad. 230/1

Zeytinburnu - İSTANBUL

Tel: 510 19 18 Fax: 558 55 54

YARKENT

SANAYİ ÜRÜNLERİ PAZARLAMA
SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.

Nuri CENGİZ

Nuripaşa Mah. 62. Sokak No:3 Zeytinburnu - İSTANBUL

Tel: 547 62 45 Fax: 582 86 58

DERNEGİMİZİN FAALİYETLERİNDEN GÖRÜNTÜLER.

1966 yılında ülkemizi ziyaret eden Suudi Arabistan Kralı Faysal, derneğimiz tarafından törenle karşılanırken.

TARANCI LAR**DERİ SANAYİ****TURİZM****DERİ MAKİNALARI****İÇ TİCARET****İHRACAAT****İTHALAT****ULUSLARARASI KURULUŞ****TÜRKİYE****ÇİN****DOĞU TÜRKİSTAN****KAZAKİSTAN****ÖZBEKİSTAN****KIRGIZİSTAN****DURSUN TARANCI VE KARDEŞLERİ****Nuri Paşa Mah. 15. Sokak No:64 Zeytinburnu - İSTANBUL****Tel: (0.212)510 24 65 - 510 24 66 - 582 96 41 Fax: 582 71 17****UYGUROĞLU
AKUPUNKTUR
KLİNİĞİ****Dr. Nurmammed Uyguroğlu****Millet Cad. Gülşen Apt. No:21 Da:6
Yusufpaşa/Aksaray/İstanbul
Tel: 589 12 82 - 587 52 45
Fax: 589 16 21****Doğu Türkistan Vakfı
Yayın Organı****Doğu
Türkistan'ın
Sesi****Üç Aylık Dergi****Tel: (0.212) 534 80 67****ÜYE AİDATLARINIZI VE
BAĞIŞLARINIZI BEKLİYORUZ**

Türkiye'de oluşturulan İlk Doğu Türkistan Folklor Ekibi

Doğu Türkistan Folklor Ekibinin bir gösterisi

Demeğimiz tarafından İstanbul'da karşılanan Ağa Han ve üyelerimiz

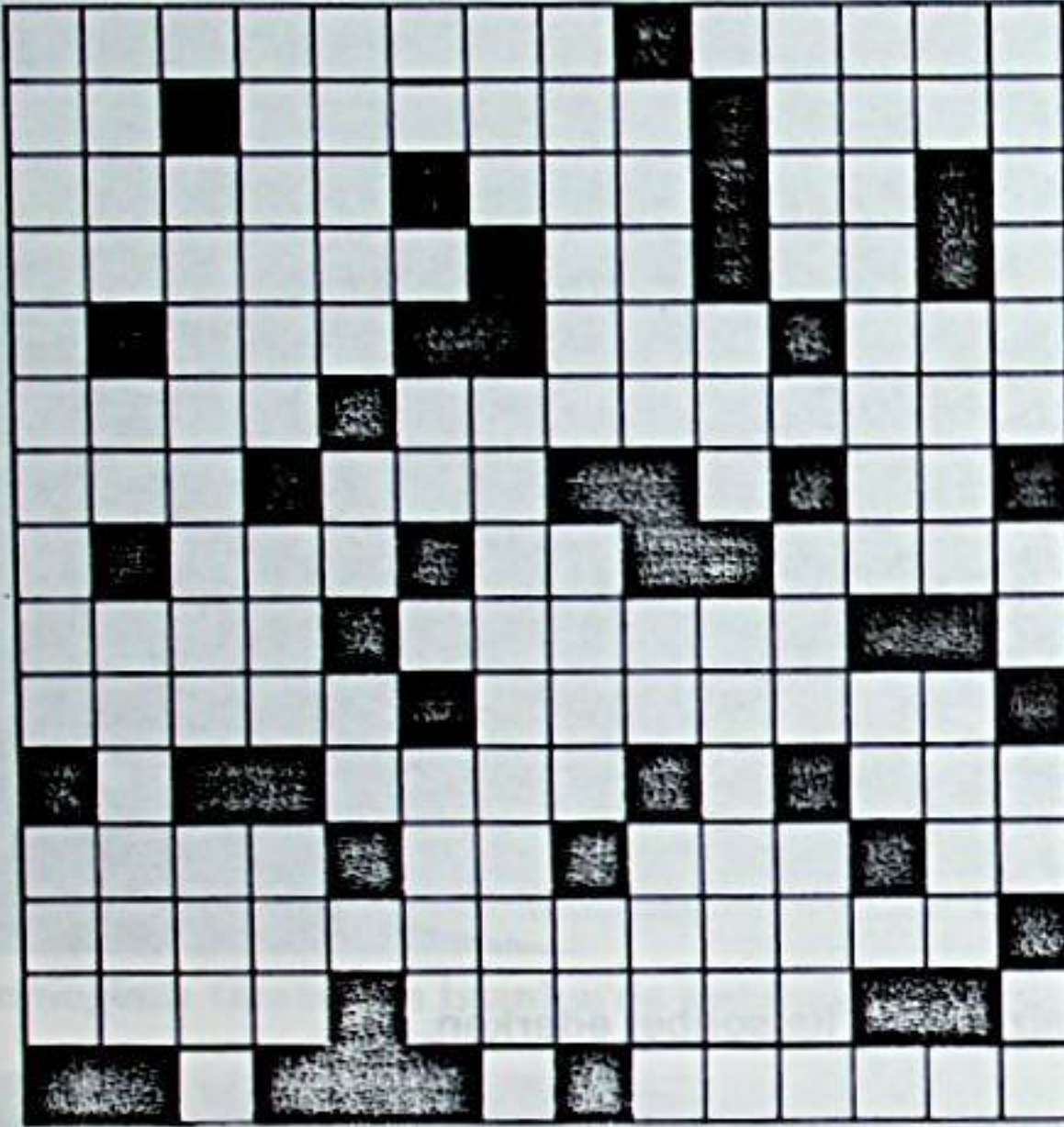

Ağa Han, Derneğimiz üyeleri ile sohbet ederken...

B U L M A C A

SOLDAN SAĞA

1-Genel olarak Müslüman ülkelerin çoğunluğunu oluşturduğu Önasya bölgesinin karşılığı olarak kullanılan coğrafi bölgeye verilen ad-ilk defa vücutların bir yerinden bitişik olarak doğan ikizlerin doğduğu yer 2-Kimyada bir A metalin kısa yazılışı-Seyahat halinde olan-Düş 3-Yaklaşık on altı bin beyit olan Kırgız Destanı-Yutmakta emir-Çok değil 4-Bir erdem olarak insanlara eşit davranmak, herkesin hakkını vermek-Tersi, uzunluk ölçüsü sembolü-Nikel'in simgesi 5-İnsan vücudunun dış yüzeyi-Tersi, baş derisini kaplayan kıllar-terci, su yolu 6-Latince en iyi anlamı veren kelime-Sinemada canlandırma 7-Fizikte akışkanların, parçacıkların veya ışımada bir enerjinin belirli bir alanda taşınma miktarı yada eskide cömert, yığıt-Valide-terci, bir nota 8-Tersi, hayatta olan-terci, geride kalan-Gelir getiren mülk 9-Şu an BDT'de (Bağımsız Devletler Topluluğu) bulunan sıradağlar-aslı Arapça olan bağlacın Türkçe okunuşu 10-Balkan yarımadasında kalan dağlık kütle-Tersi, Kazak düğünlerinde gelinin duvak açma töreni 11-Bilim-Emtia 12-Genelde Türk dillerinde götür eylemi-Hilal-iyelik-Karbon monoksit'in simgesi 13-12 Kasım 1933 günü Kaşgar'da kurulan Doğu Türkistan Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı 14-Bilim-Olduğu durumu korumak yada bir Türk Boyu-Bir harf 15--Hainlik, Çin'e satılmak

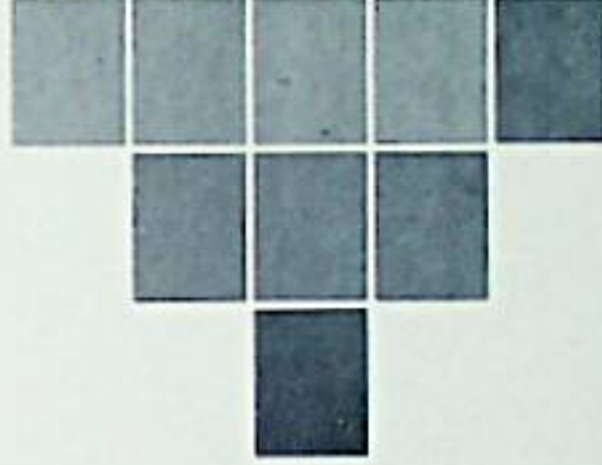
YUKARIDAN
AŞAĞIYA

1-1951'de Çinliler tarafından şehit edilen Doğu Türkistanlı milli kahraman-Orta Anadolu'da bir tarikat 2-Tersi alakalı-İlave-Tersi, D. Türkistan'da Çinliler'in nükleer deneme yaptıkları havzanın adı 3-Tersi, Kafkasya'da bir bölge-ilk önce halledilmesi gereken 4-Soyluluk-Telefon modu-Bilgisayar dünyasında teknik bir terim 5-Motif-Favori-Tersi, sicim 6-Trabzon'un bir ilçesi-Lahza-Din işlerini devlet işlerine karıştırmayan 7-Tersi, üstün tutma-Kuramlar 8-D.Türkistan'da bir kent-Namaz kıldıran şahıs-Bir renk 9-Suçlama-Yemek-Bir erkek ismi 10-Çölden esen rüzgar-Fıkıhta Aşır okuyan hafızın fatiha süresi okunması için verdiği komut 11-Ortadoğu'da bir devlet-Sahiplik-Küçük balıkçı teknesi 12-Orta Asya'da kullanılan keçeden yapılan çadır-ilaç 13-Dünyanın uydusu-Avrupa'da bir başkent-Kızkarde 14-Ünlü Kazak şairinin ön adı-Tersi, Doktorun kısaltılmışı-Tersi, olmaktan emir-Bir binek hayvanı

BİR BASIMEVİNDEN

TÜM
BEKLEDİKLERİNİZ...

Dizgiden Dergiye tam hizmet

Çatalçeşme Sok. Defne Han No: 27/22 Cağaloğlu - İST.
Tel : 511 05 70 - 511 65 54 Fax : 511 65 54

**İNŞANLARA HÜRRIYET
MİLLETLERE İSTİKLAL**

*Parkistan'lılar Şahlanış Mitingi -
de Komünizmi tel'in ederken.*

**Derneğimiz üyeleri 25 yıl önce İstanbul'da Şahlanış Miting'inde
Komünizmi tel'in ederken**